

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร
อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

PEOPLE'S PARTICIPATION IN MAKING LOCAL DEVELOPMENT PLANS OF BANSAI SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN PRAKHONCHAI DISTRICT, BURIRAM PROVINCE

ทองคำดี ศรีดีมภา รอดศาสตราจารย์ประชัน คณะนวัน

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ และแบบปลายเปิด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9745 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา อยู่ในระดับน้อย นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐานครอบคลุมทุกหมู่บ้าน รองลงมา คือ ควรมี การบริหารงานด้วยความโปร่งใส และโครงการที่เสนอบรรจุเข้าจัดทำแผนพัฒนา ควรนำไปดำเนินการทุกโครงการ ตามลำดับ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น, องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT: This study aimed to explore people's participation in making local development plans of Bansai Subdistrict Administrative Organization in Prakhonchai District, Buriram Province. This was in terms of 3 aspects : preparation of development project ; implementation of the development project ; and monitoring/assessment of the development project. The sample group size of this study was determined by the table of Krejcie and Morgan. A sample group of 364 people was obtained and then simple random sampling was conducted based on proportion of various villages. Research tools in this study consisted of 3 aspects : check list form, value estimation scale with 6 levels, and open-ended with the reliability value at 0.9745. Percentage, mean, and standard deviation were used for the statistical treatment. Results of the study revealed the following:

1. As a hole, people participation in the preparation of local development project was found at a low level. Based on its details, monitoring and assessment of the local development project was found at a low level and the rest development project was found at a low level and the rest was found at a moderate level. Implementation of the local development project was found to have a highest average mean score and followed by the preparation of the local development project. However, monitoring and assessment of the local development project had a lowest average mean score.

2. Suggestions found most was budget allocation for the development of basic infrastructure. This was followed by accountable task management and all proposed projects should be taken into consideration for development project, respectively.

Keywords : Participation, The Preparation of Local Development plans, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เกิดขึ้นจากคณะนายทหารและพลเรือนที่ประกอบกันขึ้นเป็นพรรคการเมือง พรรคแรกของสยาม ที่เรียกตัวเองว่า "คณะราษฎร" โดยเป็นผลพวงมาจากการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์โลก ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองภายในประเทศ การปฏิวัติดังกล่าวยังทำให้ประชาชนชาวสยามได้รับรัฐธรรมนูญฉบับแรกอีกด้วย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานราชการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ขณะนั้นตลอดมา โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยังมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชน และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งได้รับมอบภารกิจในการพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น และนอกจากนั้น กระทรวงมหาดไทยยังได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น เพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายจะต้องอาศัย การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดทำแผน ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนชุมชน/หมู่บ้าน แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการประชาชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดและยังมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พุทธศักราช 2548 เพื่อเป็นการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งได้มีการดำเนินการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ โดยการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านไทร ได้ยึดหลักของการบริหารจัดการที่ดี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พุทธศักราช 2546 มาใช้กำหนดนโยบายการพัฒนา ตามภารกิจและบทบาท การให้บริการสาธารณะและพัฒนาท้องถิ่นให้น่าอยู่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุดมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ซึ่งปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการบรรลุผลสำเร็จต่างๆ ก็คือการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอันได้แก่ ความร่วมมือภายในหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทรกับหน่วยงานราชการอื่นๆ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความร่วมมือจากประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเข้ามามี ส่วนร่วมคิดวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการตรวจสอบและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ซึ่งการผนึกพลังความร่วมมือของทุกฝ่าย ในการตัดสินใจและรับผิดชอบร่วมกันตรวจสอบ จากประชาชนต่อการบริหารงานของภาคราชการให้มีประสิทธิภาพและเกิดความโปร่งใส แต่ที่ผ่านมา การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านสาธารณสุข ด้านส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น ยังไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควรอาจเกิดจากความบกพร่องจากการดำเนินการจัดทำแผนตั้งแต่เบื้องต้น โดยขาดการมี ส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

จากความเป็นมาของความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำผลของการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และสามารถนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 12 หมู่บ้าน จำนวน 6,705 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับฉลาก

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล** เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9745 ซึ่งผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ออกหนังสือส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง แบบสอบถามจำนวน 364 ฉบับ เก็บรวบรวมได้จำนวน 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำ การวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้านและโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา อยู่ในระดับน้อย นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานครอบคลุมทุกหมู่บ้าน รองลงมา คือ ควรมีการบริหารงานด้วยความโปร่งใส และโครงการที่เสนอบรรจุเข้าจัดทำแผนพัฒนา ควรนำไปดำเนินการทุกโครงการ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ทำให้ทราบถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจอันจะเป็นข้อมูลให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ นำไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานในครั้งต่อไป ซึ่งสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วยด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ และด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครอบครัวที่สามารถรับรู้เรื่องเกี่ยวกับการที่จะจัดทำแผนไม่อยู่บ้านในเวลากลางวัน แต่ที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลไปทำการประชาคมในเวลากลางวัน พร้อมทั้งประชาชนไม่อยู่บ้านในเวลากลางวันนั้นประชาชนในเขตตำบลบ้านไทรประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่ จึงออกไปทำไร่ ทำนา จึงปล่อยให้เป็นที่ของพนักงานส่วนตำบล ผู้นำหมู่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะบ้าง จึงทำให้ผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของทองสุข บรรดาศักดิ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเยือง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย ด้านการจัดทำแผนพัฒนา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากการทำประชาคมหมู่บ้านประชาชนเข้าร่วมประชาคมมีไม่มาก แต่ผู้เข้าร่วมบางกลุ่มต้องการเสนอปัญหาและแนวทางการพัฒนาพร้อมทั้งความต้องการของหมู่บ้านเข้าบรรจุลงในแผนพัฒนา เพื่อของบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทรในการพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง การประชุมประชาคมในการคัดเลือกคณะกรรมการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นทางผู้นำหมู่บ้านได้ประกาศเชิญประชุมประชาคมให้ทางหมู่บ้านได้เสนอชื่อประชาคมเข้าไปทำให้ประชาคมบางท่านสนใจที่จะเข้าร่วมเสนอชื่อตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเอง เพื่อให้การสนับสนุนและให้ข้อมูลในการวางแผนและนำความรู้ที่ได้รับจากการเป็นคณะกรรมการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและขั้นตอนการวางแผนและการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมาเผยแพร่ให้ประชาชนในหมู่บ้านของตนเองได้ทราบ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านต่างๆ มีไม่มาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยรัตน์ สุขบรรณ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแม่วัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล ประชาชนมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 จากผลการวิจัย ด้านการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร ไม่ให้ความสำคัญไม่เห็นประโยชน์ในการปฏิบัติตามแผนพัฒนา ยังไม่เข้าใจระบบการปฏิบัติตามแผน รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดให้โอกาสแก่ประชาชนในการเข้าร่วมปฏิบัติตามแผน จึงทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาการปฏิบัติตามแผนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้ออารีย์ เงินใส (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (การดำเนินการ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 จากผลการวิจัย ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนไม่มีความรู้ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการติดตามและประเมินผล ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่ากระบวนการติดตามและประเมินผลเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงทำให้ประชาชนให้ความสำคัญในติดตามและประเมินผลตามแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับน้อย ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมควร คลังสูงเนิน (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจันทเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐานครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร ต้องการให้จัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ไม่จำเป็นที่จะต้องจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาบางหมู่บ้าน และจะได้เกิด

ประโยชน์ประชาชนในตำบลมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกสร ไสยศศรี (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกवान อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในด้านการก่อสร้างถนนคอนกรีตในชุมชนทุก ๆ หมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปเป็นข้อมูล ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ ถึงแม้ว่าด้านนี้จะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ แต่เกณฑ์ระดับ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร ไม่ให้ความสำคัญไม่เห็นประโยชน์ในการปฏิบัติตามแผนพัฒนา ยังไม่เข้าใจระบบการปฏิบัติตามแผน รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสแก่ประชาชนในการเข้าร่วมปฏิบัติตามแผน จึงทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาการปฏิบัติตามแผนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำแผนไปปฏิบัติ ทำการประชาสัมพันธ์ อบรมชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญ ในการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม

1.2 จากการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนไม่มีความรู้ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการติดตามและประเมินผล ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่ากระบวนการติดตามและประเมินผลเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงทำให้ประชาชนให้ความสำคัญในการติดตามและประเมินผลตามแผนพัฒนาท้องถิ่นน้อย ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมทำการประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการติดตามและประเมินผลว่าประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลร่วมกับผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ได้เช่นกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นว่ามีปัจจัยบ้างที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ และท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยถึงความคาดหวังของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปปรับปรุงให้ตรงความต้องการและความคาดหวังของประชาชน

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

- เกสร ไสยศศรี. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกवान อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์. การค้นคว้าอิสระ รม.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ทองสุข บรรดาศักดิ์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การ บริหารส่วนตำบลหนองเอื้อง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์. ภาคนิพนธ์ รม.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ปิยรัตน์ สุขบรรณ. (2552). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลยายแยม
วัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. ภาคนิพนธ์ ropic. (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมควร คลังสูงเนิน. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาล ตำบลจันท
เพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์. ภาคนิพนธ์ ropic. (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เอื้ออารีย์ เงินใส. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การ
บริหารส่วนตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาอิสระ ropic. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงราย :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงราย.